

ŽIVOTNÍ STYL 27. 10. 2017

Den vzniku samostatného československého státu

Den vzniku samostatného československého státu je považován za jeden z klíčových momentů pro český národ. Cesta k osamostatnění Československa nebyla...

Téměř před sto lety se několik osobností v čele s Tomášem Garriguem Masarykem zasloužilo o vznik autonomního Československa. V Den vzniku samostatného československého státu jsou udělována prezidentem státní vyznamenání a na mnohých místech se 28. října tradičně pokládají věnce.

Samostatný stát se dnes mnohým může jevit jako samozřejmost a je sotva představitelné, že by tomu mělo být jinak. Den vzniku samostatného československého státu však připomíná intenzivní snahu Československa o posílení národní identity, která až po těžkých bojích našich předků během první světové války vyústila ve **vznik samostatného Československa.**

Cesta za samostatným Československem vedla přes Paříž

Den vzniku samostatného československého státu je považován za jeden z klíčových momentů pro český národ. Cesta k osamostatnění Československa nebyla jednoduchá a za jeho autonomií stálo nemalé úsilí. I přesto, že touha po posílení vlastní národní identity byla silná, šance na úplné osamostatnění Československa s sebou přinesla až první světová válka, která vznik Československa značně urychlila.

O to, že dnes můžeme oslavovat den vzniku samostatného československého státu, se zapříčinilo několik **významných československých osobností v čele s Tomášem Garrigue Masarykem, Milanem Rastislavem Štefánikem a Edvardem Benešem**. Ti založili **14. října 1918 v Paříži** prozatímní exilovou vládu Československa a dohodli uznání nezávislosti ze strany států Dohody.

Z území Československa podporoval Masaryka s partnery vnitrostátní **protirakouský odboj Mafie**, jehož hlavními představiteli byli Karel Kramář a Alois Rašín. Svůj podíl na formování Československa měli i přes značnou cenzuru také spisovatelé, novináři a herci.

Po generální stávce zavlály trikolory

Zásobování rakouských vojáků ze strany Československa bylo při snaze o osamostatnění Československa jednou z palčivých otázek, kterou se zabývala zemská hospodářská rada pod vedením Antonína Švehly. Jako reakce na vznikající krizovou situaci byla **14. října 1918** vyhlášena **generální stávka**. Tu doprovázelo v Písku rozšíření letáku, který oznamoval vznik Československa. Revoluční dav při převratu strhal rakouskousherské symboly a město se zbarvilo do odstínů trikolory. I přes **bouřlivé nadšení veřejnosti** se monarchie u moci udržela ještě následující dva týdny a do Písku byl pro pořádek přiřazen oddíl uherských vojáků.

Den „D“, kdy vznikl samostatný stát

Nótu pro amerického prezidenta Wilsona poslal **rakouskouherský ministr zahraničí Gyula Andrássy 27. října 1918**. Andrássyho sdělení obsahovalo požadavek na autonomii pro státy monarchie a podmínky k uzavření míru. Text Andrássyho nóty byl následující den zveřejněn a česká veřejnost si jej vyložila jako **kapitulaci Rakousko-Uherska**.

Zatímco veřejnost oslavovala prohru monarchie, vyjednávala delegace Národního výboru vedená Karlem Kramářem **28. října 1918** v Ženevě s exilovou vládou vytvoření Československa v jeho následné podobě. **Oficiálně byla samostatnost vyhlášena téhož dne večer na Václavském náměstí v Praze**.

Mocenskou funkci plnil Národní výbor v čele s „**muži 28. října**“ - a to Antonínem Švehlou, Aloisem Rašínem, Václavem Klofáčem, Jiřím Stříbrným a Vavro Šrobárem. První zákon, který večer **28. října 1918** Národní výbor vydal, byl zákon o zřízení samostatného státu československého. O dva dny později se k Čechům připojili také Slováci se svou **Martinskou deklarací**. Následující rok se Československo rozrostlo o **Podkarpatskou Rus** a tato podoba První republiky setrvala až do německé okupace v roce 1938.

Prvním prezidentem Československa byl Tomáš Garrigue Masaryk a prvním předsedou vlády, která vznikla v listopadu téhož roku, byl **Karel Kramář**.

Zdroj fotky: mzv.cz